EVROPSKÁ
KOMISE

V Bruselu dne 14.2.2020
COM(2020) 56 final

ZPRÁVA KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU A RADĚ

o uplatňování nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 691/2011 o evropských environmentálních hospodářských účtech

ZPRÁVA KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU A RADĚ

o uplatňování nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 691/2011 o evropských environmentálních hospodářských účtech

(1) ÚVOD

Nařízení (EU) č. 691/2011o evropských environmentálních hospodářských účtech[1] (dále jen „nařízení“) zavedlo společný rámec pro sběr údajů, sestavování, předávání a vyhodnocování evropských environmentálních hospodářských účtů. Článek 10 nařízení stanoví následující:

> *Komise předloží do 31. prosince 2013 Evropskému parlamentu a Radě a poté jim předkládá každé tři roky zprávu o uplatňování tohoto nařízení. Ve zprávě se vyhodnotí zejména kvalita předávaných údajů, metody shromažďování údajů, administrativní zátěž pro členské státy a respondenty, jakož i proveditelnost a efektivnost těchto statistik.*

Toto je třetí zpráva vypracovaná za účelem plnění této povinnosti. Předchozí zprávy byly zveřejněny v letech 2016[2] a 2013[3]. Tato zpráva o uplatňování pokrývá období 2016 až 2018.

(2) ENVIRONMENTÁLNÍ HOSPODÁŘSKÉ ÚČTY

Zelená dohoda pro Evropu obnovuje závazek Komise řešit problémy spojené s klimatem a životním prostředím[4]. Komise je odhodlána přivést EU na novou cestu udržitelného a inkluzivního růstu a současně chránit a posilovat přírodní bohatství EU. Prostřednictvím Zelené dohody se EU snaží o:

- zvýšení ambic EU v oblasti klimatu s cílem dosáhnout do roku 2050 klimatické neutrality,
- dodávky čisté energie,
- vytvoření oběhového hospodářství,
- výstavbu založenou na účinném využívání energie a zdrojů,
- dosažení nulového znečištění a životního prostředí bez toxických látek,
- zachování a obnovu ekosystémů a biologické rozmanitosti,
- zajištění udržitelného a zdravého potravinového systému,
- podporu udržitelné a inteligentní mobility.

[1] http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX:02011R0691-20140616

[2] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?qid=1478531808092&uri=CELEX:52016DC0663

[3] http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/ALL/?uri=CELEX:52013DC0864

[4] https://eur-lex.europa.eu/resource.html?uri=cellar:b828d165-1c22-11ea-8c1f-01aa75ed71a1.0010.02/DOC_1&format=PDF

Klíčovými prvky, které je třeba začlenit do všech politik, je zajištění „spravedlivé transformace“ směrem ke klimatické neutralitě a financování této transformace. Zelená dohoda pro Evropu je nedílnou součástí strategie Komise zaměřené na splnění Agendy pro udržitelný rozvoj 2030 a plnění cílů udržitelného rozvoje OSN.

Environmentální hospodářské účty nebo zkráceně environmentální účty jsou mocným, víceúčelovým informačním rámcem, který se zabývá hledisky udržitelnosti našeho hospodářského chování. Běžné hospodářské statistiky, jako např. národní účty, které jsou základem HDP, nezohledňují environmentální aspekty výroby, spotřeby, investic nebo financování. Environmentální účty umožňují k doplnění tohoto obrázku integraci hospodářských a environmentálních aspektů.

Hlavním prvkem environmentálních účtů je *integrace*. Zde se jedná jak o integraci environmentálních a hospodářských aspektů, tak o to, že do soudržného systému hospodářských účtů je integrována celá řada klíčových tematických environmentálních aspektů, jako je i) energie, zdanění a emise do ovzduší; ii) těžba materiálů a odpady a iii) výdaje a investice vládních institucí a podniků. Tato integrace umožňuje vyvářet soudržné soubory ukazatelů a pomáhá nacházet případné synergie a kompromisy mezi odvětvovými politikami. Environmentální účty k tomu napomáhají díky skutečnostem uvedeným níže.

- Vytvářejí soudržné soubory ukazatelů, které jsou vzájemně propojeny v jednom komplexním a konzistentním hospodářském a environmentálním kontextu. Účty proto slouží jako vhodný prostředek pro hodnotící rámce týkající se klíčových složek přírodního kapitálu (vzduch, voda, půda a biologická rozmanitost) a pro vícerozměrná průřezová témata, jako je například pokrok při dosahování cílů udržitelného rozvoje nebo oběhového hospodářství.
- Poskytují strukturu a zlepšují možnosti analýzy. Informace jsou uspořádány tak, aby umožňovaly využití synergií napříč jednotlivými tematickými oblastmi. To umožňuje provádět analýzy nákladové efektivnosti a vytvářet modely scénářů a prognózy. Účty umožňují přidělení emisí nebo využívání zdrojů u dovozu, vývozu, spotřeby a investic a výpočet ukazatelů typu stopy pomocí technik vstupů a výstupů. Další použití zahrnují měření přínosu přírodních zdrojů a energie k hospodářskému růstu (účty růstu, dekompoziční analýza).

Přístup založený na účtech je užitečný, protože umožňuje získávat vysoce kvalitní informace (prostřednictvím integrace zdrojových údajů a jejich sloučení do spolehlivých odhadů) a dostupné údaje znovu použít, aby se omezila administrativní zátěž podniků a občanů.

Na evropské úrovni podporují *evropské* environmentální účty nadnárodní rozměr otázek v oblasti životního prostředí a nabízejí systematický přístup a pokrytí napříč jednotlivými členskými státy a environmentálními tématy, čímž umožňují hodnocení politiky a srovnávání napříč členskými státy.

Evropské environmentální účty vycházejí z mezinárodního standardu centrálního rámce systému environmentálních hospodářských účtů z roku 2012 (SEEA CF)[5]. Tento standard byl

[5] http://unstats.un.org/unsd/envaccounting/seea.asp

vytvořen a zveřejněn pod záštitou Organizace spojených národů, Evropské komise (Eurostat), Organizace OSN pro výživu a zemědělství, Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (OECD), Mezinárodního měnového fondu a Skupiny Světové banky.

Nařízení zakotvuje evropské environmentální hospodářské účty. Nařízení má význam pro EHP[6]. Dělí účty do modulů, původně vytvořilo tyto tři moduly (přílohy I až III nařízení):

- **účty emisí do ovzduší**: emise šesti skleníkových plynů (včetně CO_2 a CO_2 z biomasy použité jako palivo) a sedmi látek znečišťujících ovzduší (včetně amoniaku a jemných prachových částic), s rozdělením zahrnujícím 64 hospodářských odvětví, která produkují emise, a domácnosti,
- **daně související s životním prostředím podle ekonomických činností**: environmentální daně pro čtyři široké skupiny: energie, doprava, znečištění a přírodní zdroje, s rozdělením zahrnujícím 64 platících hospodářských odvětví a domácnosti a nerezidenty,
- **účty materiálových toků na makroekonomické úrovni**: množství fyzických vstupů do hospodářství, akumulace materiálu v hospodářství a výstupy do jiných hospodářství nebo zpět do životního prostředí.

Od roku 2013 platí povinnost předkládat Komisi (Eurostatu) údaje podle příloh I až III.

V roce 2014 byly přidány další tři moduly (přílohy IV až VI)[7]:

- **účty výdajů na ochranu životního prostředí**: výdaje vynaložené hospodářskými jednotkami na ochranu životního prostředí,
- **účty sektoru environmentálního zboží a služeb:** produkce, přidaná hodnota a vývoz zboží a služeb, které byly navrženy a vyrobeny za účelem ochrany životního prostředí nebo hospodaření s přírodními zdroji. Jsou také poskytovány informace o zaměstnanosti spojené s těmito činnostmi,
- **účty fyzických energetických toků**: energetické toky z životního prostředí do hospodářství (těžba přírodních zdrojů), uvnitř hospodářství (výroba a využívání energetických produktů) a z hospodářství do životního prostředí (vypouštění energetických reziduí).

Od roku 2017 platí povinnost předkládat Komisi (Eurostatu) údaje podle příloh IV až VI.

V říjnu 2019 zveřejnil Evropský účetní dvůr zvláštní zprávu č. 16/2019 o evropských environmentálních hospodářských účtech[8]. Účetní dvůr kontroloval, zda Komise zavedla, řídila a využívala environmentální účty dobře. Účetní dvůr dospěl k závěru, že environmentální účty jsou důležitým zdrojem údajů pro monitorování a hodnocení politik

---

6 Platí i pro Norsko a Island. Lichtenštejnsko má úplnou výjimku. Dvoustranná statistická dohoda Švýcarska s Evropskou unií obsahuje toto nařízení od prosince 2019.

7 Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 538/2014 ze dne 16. dubna 2014, kterým se mění nařízení (EU) č. 691/2011 o evropských environmentálních hospodářských účtech.

8 https://www.eca.europa.eu/cs/Pages/DocItem.aspx?did=51214

v oblasti životního prostředí, jako například sedmého akčního programu pro životní prostředí, a také pokroku směrem k plnění cílů udržitelného rozvoje OSN. Účetní dvůr vydal tři doporučení týkající se i) strategického rámce pro environmentální účty, ii) relevance pro tvorbu politik a iii) včasnosti údajů. Třebaže některá z doporučení se shodují s probíhajícími činnostmi Komise (Eurostatu) a členských států, zpráva Účetního dvora bude požadovat další

(3) VÝVOJ OD POSLEDNÍ ZPRÁVY

PRÁVNÍ RÁMEC

Od poslední zprávy o uplatňování v roce 2016 nebyly přijaty žádné nové právní akty týkající se tohoto nařízení.

METODY SBĚRU ÚDAJŮ A ADMINISTRATIVNÍ ZÁTĚŽ

Environmentální hospodářské účty obecně nevyžadují sběr nových údajů. Namísto toho většinou využívají už existujících údajů, které mají vnitrostátní orgány k dispozici a které jsou v případě potřeby doplněny dalšími odhady. Kromě údajů národních účtů totiž shromažďují a porovnávají údaje z velkého množství zdrojů, např. z podkladových statistických údajů o energetice, dopravě, zemědělství, výdajích vládních institucí a zdanění, jakož i a z dalších nestatistických zdrojů.

Za účelem splnění požadavků na údaje stanovených v nařízení mohou členské státy upravit stávající údaje, aby byly v souladu s pojmy užívanými v centrálním rámci systému environmentálních hospodářských účtů. To může vyžadovat konkrétní činnosti ze strany národních statistických úřadů členských států. Skutečnost, že environmentální hospodářské účty opětovně využívají stávající údaje, znamená, že dodatečné zatížení respondentů připadající na podniky a domácnosti je velmi nízké, jestliže existují a jsou uchovávány zdroje údajů. Země se také mohou rozhodnout provádět zvláštní postupy sběru údajů pro účely environmentálních hospodářských účtů, což pomůže zlepšit kvalitu údajů. To bylo provedeno například u účtů sektoru environmentálního zboží a služeb (příloha V nařízení), v jehož rámci některé země zavedly specializované průzkumy, aby doplnily své ostatní zdroje údajů. Tyto průzkumy mají roční nebo několikaletou periodicitu a zátěž kladená na podniky bývá často nízká.

Většinu práce spojené s vytvářením účtů vykonávají vnitrostátní orgány (obvykle národní statistické úřady) a tato činnost zahrnuje zpracování stávajících údajů a zlepšování jejich analytického potenciálu. Průměrný počet zaměstnanců potřebných k sestavení účtů v každém vnitrostátním orgánu je odhadován na čtyři až šest plných pracovních úvazků pro všech šest příloh nařízení. Členské státy se mezi sebou liší, pokud jde o okolnosti, existenci/rozsah zdrojů údajů atd. Účty přidávají značnou hodnotu k základním údajům a zvyšují potenciál pro analýzu vzájemných interakcí mezi tématy uvedenými v přílohách, například emisemi do ovzduší a spotřebou energie. Několik vnitrostátních orgánů použilo pilotní studie (spolufinancované Komisí) za účelem vytvoření metod pro zpracování a analýzu údajů.

PROVEDITELNOST A EFEKTIVNOST

Předtím, než Komise navrhla právní rámec, byly moduly stanovené v nařízení testovány a zkušebně zavedeny, a tak byla zajištěna jejich proveditelnost (viz níže). Testování probíhá

ve spolupráci s členskými státy, aby bylo možné využít jejich odborných poznatků a zajistit, že proveditelnost modulů je vnímána stejně. V současné době probíhají pilotní studie dalších potenciálních nových modulů.

Efektivnost environmentálních hospodářských účtů záleží na dvou faktorech: zaprvé, jak mohou být stávající informace reorganizovány do společného rámce; a zadruhé, jakým způsobem a v jaké míře jsou účty používány.

Co se týče prvního faktoru, příkladem způsobu reorganizace stávajících informací jsou účty emisí do ovzduší (příloha I nařízení). Účty emisí do ovzduší používají informace již shromážděné pro inventury emisí do ovzduší, které jsou vyžadovány pro podávání zpráv podle Rámcové úmluvy Organizace spojených národů o změně klimatu (UNFCCC) a Úmluvy Evropské hospodářské komise OSN o dálkovém znečišťování ovzduší přecházejícím hranice států (CLRTAP). Další informace jsou pak přidány k údajům za účelem souladu s klasifikacemi a pojmy používanými v národních účtech. Účty emisí do ovzduší pak mohou být kombinovány s tabulkami vstupů a výstupů za účelem stanovení environmentální stopy; mohou být použity s národními účty pro výpočet podílu příspěvku životního prostředí k hospodářskému růstu (dekompoziční analýza).

Účty emisí do ovzduší lze také použít společně s environmentálními účty pro další oblasti, jako energie nebo environmentální daně. Tyto informace mohou být použity v kauzálních rámcích pro popis a analýzu vzájemného působení mezi společností a životním prostředím, jako je rámec hnací síly, tlaky, stav, dopad a reakce převzatý Evropskou agenturou pro životní prostředí.

Co se týče druhého faktoru, environmentální účty tvoří základ sedmého akčního programu EU pro životní prostředí na období do roku 2020, „Spokojený život v mezích naší planety“[9]. Environmentální hospodářské účty se používají ke sledování pokroku směrem k dosažení cílů udržitelného rozvoje v rámci EU[10]. Environmentální účty se také používají k měření pokroku dosaženého v rámci politik EU v oblasti oběhového hospodářství, protože ukazatele založené na environmentálních účtech tvoří součást monitorovacího rámce EU pro oběhové hospodářství[11]. Environmentální daně (příloha II nařízení) jsou využity ve studiích ohledně ekologické daňové reformy[12].

KVALITA ÚDAJŮ PŘEDLOŽENÝCH OD POSLEDNÍ ZPRÁVY

Nařízení ukládá členským státům i zemím EHP, aby předkládaly údaje Eurostatu[13]. Švýcarsko společně s řadou kandidátských a potenciálních kandidátských zemí pro členství v EU zasílá

9 http://ec.europa.eu/environment/action-programme/

10 https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-statistical-books/-/KS-01-18-656. Příklady ukazatelů založených na environmentálních účtech jsou: „produktivita zdrojů“, „míra využití oběhových materiálů“ a „podíl environmentálních daní na celkových daňových příjmech“.

11 https://ec.europa.eu/eurostat/web/circular-economy/indicators/monitoring-framework. Jedním z příkladů založených na environmentálních účtech je „míra využití oběhových materiálů“.

12 https://ec.europa.eu/environment/integration/green_semester/index_en.htm

13 V případě tří nových modulů využily Španělsko, Francie, Itálie a Kypr výjimky podle prováděcího rozhodnutí Komise (EU) 2016/335 ze dne 7. března 2016, kterým se povolují výjimky z nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 691/2011 o evropských environmentálních hospodářských účtech, pokud jde o Španělsko, Francii, Itálii a Kypr (http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/ALL/?uri=uriserv:OJ.L_.2016.062.01.0018.01.CES).

rovněž některé údaje na dobrovolném základě. Tato zpráva o uplatňování se zaměřuje na první skupinu zemí (země EU/EHP). Eurostat provádí validaci obdržených údajů a uveřejňuje je na svých internetových stránkách[14] společně s technickými vysvětleními (metadaty) a zvláštní sekcí[15] s podkladovými informacemi.

Velká většina členských států soustavně předkládá úplné soubory údajů ve lhůtách stanovených v nařízení. Několik členských států předkládalo údaje se zpožděním, obvykle několikadenním; pouze jeden členský stát měl delší zpoždění. Tato zpoždění neměla žádný praktický dopad na zpracování nebo šíření údajů.

Byla identifikována řada oblastí a konkrétních položek, v jejichž případě mají země potíže se zajišťováním kvality poskytovaných údajů. Komise (Eurostat) nadále spolupracuje s členskými státy na řešení problémů na technické úrovni. Dokud nebudou tyto oblasti plně vyřešeny, Komise (Eurostat) za účelem minimalizace ztráty informací plynoucí uživatelům z tohoto neúplného podávání zpráv vyplnila mezery v údajích předkládaných členskými státy a vypočítala souhrnné ukazatele EU.

Činnosti prováděné mezi lety 2016 a 2018 zahrnují níže uvedená opatření za účelem zlepšení kvality údajů.

Pokud jde o účty, které jsou vykazovány od roku 2013 a s nimiž máme více zkušeností, předchozí zpráva o uplatňování už určila konkrétní oblasti a položky, v jejichž případě mají země se zajišťováním kvality údajů potíže. Níže jsou popsány problémy uvedené v předchozí zprávě o uplatňování, které jsou už vyřešeny nebo se nyní řeší.

- Mezi vyřešené problémy patří pro přílohu I (účty emisí do ovzduší): zprostředkování údajů o emisích fluorovaných plynů. Pro přílohu III (účty materiálových toků na makroekonomické úrovni): i) odhady pro zbytky zemědělských plodin, pícniny a spasenou biomasu, těžbu písku a štěrku (přičemž pokyny a navrhovaná řešení jsou uvedeny v nové příručce Eurostatu[16] zveřejněné v roce 2018 a nově dostupných statistikách Eurostatu o produkci plodin); ii) úpravy zásady rezidence pro celou EU.

- Mezi problémy, které se v současnosti řeší, patří pro přílohu I: sladění údajů s odhady provedenými za účelem splnění povinnosti podávání zpráv, kterou stanoví Rámcová úmluva OSN o změně klimatu a Úmluva o dálkovém znečišťování ovzduší přecházejícím hranice států (připravované řešení počítá s využitím mezinárodních databází osobní letecké a nákladní silniční dopravy). Pro přílohu II (daně související s životním prostředím podle ekonomických činností): i) přiřazení příjmů z daní nerezidentům se výrazně zlepšilo, neboť téměř 70 % zemí už vykazuje tento aspekt

Kromě toho se v příloze IV oddíle 5.1 nařízení (EU) č. 691/2011 uděluje výjimka pro tyto kódy NACE, které členské státy nemusí shromažďovat podle nařízení (ES) č. 295/2008 o strukturální statistice podniků.

Island má dočasnou výjimku pro vykazování údajů v přílohách IV až VI do roku 2019, jak je stanoveno v rozhodnutí Kontrolního úřadu ESVO ze dne 20. října 2015. Lichtenštejnsko má úplnou výjimku z nařízení č. 691/2011, jak je uvedeno v rozhodnutí Smíšeného výboru EHP č. 98/2012 ze dne 30. dubna 2012, kterým se mění příloha XXI (Statistika) Dohody o EHP (https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:22012D0098&qid=1579874840488&from=EN).

14 https://ec.europa.eu/eurostat/web/environment/data/database

15 http://ec.europa.eu/eurostat/web/environment/overview

16 https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-manuals-and-guidelines/-/KS-GQ-18-006

v plném rozsahu; ii) případů nevhodných administrativních zdrojových údajů je nyní méně díky revizím makroekonomických statistik.

Kromě řešení těchto problémů byla od zprávy o uplatňování za rok 2016 kvalita údajů pro přílohy I až III konsolidována i prostřednictvím i) vytváření delších časových řad; ii) odstraňování nedostatků v údajích; iii) zlepšení soudržnosti; iv) zlepšení postupů validace a šíření a v) navýšení dobrovolného vykazování doplňkových proměnných a rozdělení nad rámec požadavků nařízení. K rychlejšímu šíření údajů navíc přispívají zvláštní předběžné odhady Eurostatu založené na modelování stejně jako rychlejší poskytování údajů ze strany členských států.

Pokud jde o přílohy IV až VI (v uvedeném pořadí: účty výdajů na ochranu životního prostředí, účty sektoru environmentálního zboží a služeb a účty fyzických energetických toků), činnosti v období 2016–2017 až do první lhůty pro vykazování na konci roku 2017 zahrnovaly přípravné práce pro první povinný sběr údajů, včetně i) dobrovolných každoročních sběrů údajů; ii) pokynů Komise (Eurostatu); iii) vydávání příruček a iv) poskytování kompilačních nástrojů a odborné přípravy. Od roku 2018 probíhá odborná příprava a činnosti zaměřené na poskytování zpětné vazby členským státům v oblasti kvality předkládaných údajů. Skupiny odborníků („pracovní skupiny“) vyvíjejí řešení pro dva metodologické problémy: i) přiřazení emisí pocházejících ze silniční dopravy podle klasifikace NACE (týká se zejména příloh I a VI) a ii) aktualizace klasifikace environmentálních hospodářských činností (týká se příloh IV a V).

Celkově se kvalita údajů pro všechny přílohy I až VI v letech 2016–2018 zlepšila. Statistické údaje poskytnuté členskými státy pro přílohy I až III v souladu s nařízením jsou vysoké kvality. Údaje pro přílohy IV až VI vykazují nižší úroveň zralosti, protože povinné vykazování začalo až v roce 2017, tj. předtím proběhla pouze dvě kola sběru. Přílohy IV a V jsou navíc složitější než ostatní přílohy a vyžadují další kategorie zdrojových údajů. Komise očekává, že se kvalita údajů pro přílohy IV až VI v příštích několika letech zlepší. Stále existují oblasti, které vyžadují zlepšení. Komise (Eurostat) nadále spolupracuje s členskými státy na řešení problémů na technické úrovni. Řada opatření za účelem zlepšení kvality se provádí nebo se jejich provádění plánuje, viz další oddíl.

(4) OPATŘENÍ KE ZLEPŠENÍ

Tento oddíl se věnuje návrhům na zavedení nových modulů environmentálních hospodářských účtů a opatřením, která jsou přijímána pro zlepšení kvality údajů a metod shromažďování údajů, jak je vyžadováno v rámci článku 10 nařízení.

Iniciativy představené v tomto oddílu jsou výsledkem dvou hlavních strategií. První je prováděcí strategie[17] pro centrální rámec systému environmentálních hospodářských účtů, což je mezinárodní statistický standard, kterým se evropské environmentální hospodářské účty řídí. Tato celosvětová prováděcí strategie doporučuje pružný a modulární přístup, aby bylo možné vyhovět různým potřebám politiky a dostupnosti různých úrovní údajů.

[17] http://unstats.un.org/unsd/statcom/doc13/BG-SEEA-Implementation.pdf

Druhou iniciativou je Evropská strategie pro environmentální účty na období 2019 až 2023[18]. Jedná se o program další činnosti, který byl schválen Komisí (Eurostatem) a členskými státy a přijat ve Výboru pro Evropský statistický systém. Tato strategie koordinuje evropské úsilí a připravuje půdu pro případné nové moduly. Cíle pro období let 2019 až 2023 jsou:

- pokračovat ve zlepšování kvality stávajících evropských environmentálních účtů, včetně dlouhých časových řad a včasnosti,
- lépe informovat o relevanci a obsahu evropských environmentálních účtů, včetně informování o environmentálních modulech jako celku,
- sloužit potřebám uživatelů prostřednictvím nabídky dalších rozšíření, aplikací a ukazatelů, včetně stop, založených na současných evropských environmentálních účtech,
- posoudit potřebu přizpůsobení evropských environmentálních účtů novým prioritám a oblastem,
- podporovat ty, kdo vytvářejí účty v členských státech, poskytováním finančních prostředků, odborné přípravy, vydáváním příruček a poskytováním kompilačních nástrojů,
- přispívat k dalšímu rozvoji globálních standardů systému OSN environmentálních hospodářských účtů a globálních iniciativ, jako je sledování cílů udržitelného rozvoje.

Evropská strategie pro environmentální účty nebrání tomu, aby i jednotlivé členské státy vyvíjely další činnost v závislosti na příslušné vnitrostátní situaci, potřebách politiky a dostupných zdrojích.

NÁVRHY NOVÝCH MODULŮ

V článku 10 nařízení se stanoví, že k této zprávě o uplatňování se ve vhodných případech a s přihlédnutím k závěrům pilotních studií připojí návrhy na nové moduly v řadě jmenovaných oblastí[19].

Několik nových účtů se stále připravuje, včetně účtů uvedených v článku 10 nařízení, a nadále se používá program pro pilotní studie zřízený podle čl. 4 odst. 2 nařízení. V období 2016–2018 provedly členské státy pilotní studie k ekosystémovým účtům, dotacím souvisejícím se životním prostředím a podobným transferům, účtům vody a účtům výdajů na hospodaření s přírodními zdroji.

Kromě těchto pilotních studií byla provedena další činnost v oblasti vývoje, jak je uvedeno níže.

- Pokud jde o dotace související se životním prostředím a podobné transfery, provádí Eurostat od roku 2015 dobrovolný sběr údajů. Dosud se do nich zapojilo přibližně 13 členských států, nebylo však ještě dosaženo kritického množství členských států.

[18] https://ec.europa.eu/eurostat/documents/1798247/6191525/European+Strategy+for+Environmental+Accounts/

[19] Tři z nových oblastí uvedených v článku 10 se nakonec staly přílohami IV až VI nařízení, a proto už nejsou kandidáty na budoucí oblasti.

V poslední době probíhají činnosti týkající se dotací na fosilní paliva v souvislosti s ukazateli cílů udržitelného rozvoje. Dotace související se životním prostředím jsou náročnější oblastí než environmentální daně, protože vedení záznamů ve statistikách veřejných financí je složitější.

- Pokud jde o ekosystémové účty, bylo dosaženo značného pokroku díky projektu Komise INCA[20] (1. fáze dokončena a 2. fáze probíhá), který má být ukončen v roce 2020. Členské státy nejsou v této fázi povinny se připojit, ale jsou informovány, a pokud se projekt osvědčí, budou se moci připojit. Kromě projektu INCA přispěla Komise (Eurostat) k vydání technických doporučení na podporu experimentálních ekosystémových účtů systému environmentálních hospodářských účtů[21] v prosinci 2017 a k revizi experimentálních ekosystémových účtů systému environmentálních hospodářských účtů, která má být završena do konce roku 2020[22].
- Pokud jde o účty vody, Komise (Eurostat) pracovala na přípravě koncepce účtů fyzického toku vody, jak je doloženo v návrhu příručky. Sběr údajů nebyl zahájen. Komise (Eurostat) sleduje činnosti Evropské agentury pro životní prostředí s cílem vytvořit účty vody.
- Pokud jde o účty lesů, Komise (Eurostat) zefektivnila a zjednodušila postup dobrovolného sběru údajů. Zkušenost v některých zúčastněných členských státech je taková, že minulé pilotní projekty nesplnily očekávání uživatelů a práce na vnitrostátní úrovni byly přerušeny, ale v jiných členských státech je poptávka vysoká.

Členské státy by podporovaly vývoj nových modulů, avšak pomalejším tempem, protože mají obavy ohledně zdrojů, které by vyžadovala pravidelná produkce údajů. Moduly, které jsou považovány za nejvýhodnější a nejméně nákladné, již byly nařízením zavedeny. Zbylé potenciální nové moduly jsou považovány za poměrně méně výhodné a jsou nákladnější.

Priority týkající se relevance se mohou v budoucnu změnit. Technický pokrok je značný, např. v oblasti dat velkého objemu, snímků z družic (Copernicus) atd. Poptávka po informacích za účelem vytváření politik roste v oblastech, jako jsou například oblasti související s cíli udržitelného rozvoje, oběhovým hospodářstvím, přírodním kapitálem atd. Roční strategie pro udržitelný růst[23] se více zaměřují na udržitelnost životního prostředí, včetně změny klimatu, jež tvoří jeden z jejích strategických cílů spolu s produktivitou, spravedlivostí a makroekonomickou stabilitou[24]. Komise bude provádění tohoto nařízení i nadále sledovat.

ZLEPŠENÍ KVALITY: NEDÁVNÉ ČINNOSTI

20 Integrovaný systém účtů přírodního kapitálu a ekosystémových služeb, viz popis projektu (http://ec.europa.eu/environment/nature/capital_accounting/pdf/KIP-INCA-ScopingPaper.pdf) a závěrečnou zprávu 1. fáze (http://ec.europa.eu/environment/nature/capital_accounting/pdf/KIP_INCA_final_report_phase-1.pdf).

21 https://seea.un.org/sites/seea.un.org/files/technical_recommendations_in_support_of_the_seea_eea_final_white_cover.pdf

22 https://seea.un.org/content/seea-experimental-ecosystem-accounting-revision

23 https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?qid=1578392227719&uri=CELEX%3A52019DC0650

24 https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:52019DC0650&qid=1579878246765&from=CS

V následujících letech bude nadále kladen důraz na zlepšování kvality účtů. Na zlepšení kvality se zaměřuje rovněž Evropská strategie pro environmentální účty. Zlepšení kvality také posiluje relevanci a umožňuje nárůst efektivity, což zase snižuje administrativní zátěž. Níže jsou uvedeny stávající a připravované činnosti.

a) **Poskytování grantů na podporu pilotních studií a zlepšování kvality.** Článek 4 nařízení vyzývá Komisi, aby vypracovala program pro pilotní studie, které by měly členské státy provést na základě dobrovolnosti. Cílem těchto studií je: i) vyvinout metody pro vykazování a zlepšit kvalitu údajů; ii) vytvořit dlouhodobé časové řady; iii) vyvinout metody pro zpracování údajů a iv) ověřit proveditelnost zavedení nových modulů environmentálních hospodářských účtů. Komise (Eurostat) každý rok spolufinancuje pilotní studie (nyní až do výše 90 % nákladů) a zveřejňuje výsledky na veřejně přístupných internetových stránkách Střediska komunikačních a informačních zdrojů pro správní orgány, podniky a občany (CIRCABC)[25]. Tato zjištění jsou brána v úvahu při plánování, pokud jde o zlepšení kvality a zavádění nových modulů pro environmentální hospodářské účty.

b) **Vytváření předběžných odhadů ke zkrácení zpoždění v dostupnosti údajů.** Environmentální účty byly původně považovány za poměrně podrobné strukturální údaje, které se stávají dostupnými až se značným zpožděním. Komise (Eurostat) a členské státy posuzují, zda by environmentální účty mohly být sestavovány a předkládány dříve, a také zkoumají způsoby vypracování předběžných odhadů některých hlavních ukazatelů. Tyto předběžné odhady mohou mít vyšší toleranci chyb a mohou být méně podrobné než údaje požadované v rámci nařízení, ale uživatelům patrně nabízejí cenné předběžné informace. Předběžné odhady umožňují vytvářet statistiky o několik měsíců dříve bez zvýšení zátěže na členské státy. Bylo dosaženo značného pokroku v úsilí o získání většího počtu kvalitnějších předběžných odhadů. V důsledku toho Komise (Eurostat) nyní vytváří a zveřejňuje předběžné odhady účtů materiálových toků na makroekonomické úrovni (příloha III nařízení) šest měsíců od konce referenčního roku, což je o 18 měsíců dříve, než je lhůta uvedená v nařízení. Podobně Komise (Eurostat) sestavuje odhady pro účty emisí do ovzduší (příloha I) 12 měsíců od konce referenčního období, což je o rok dříve, než ukládá nařízení. Probíhají rovněž práce na zefektivnění údajů získaných o environmentálních daních (příloha II) a údajů o vnitrostátních seznamech daní v rámci programu pro předávání údajů z národních účtů ESA 2010[26]. Komise (Eurostat) zkoumá proveditelnost a kvalitu předběžných odhadů pro další moduly.

c) **Publikace příruček a poskytování metodických pokynů.** Tento referenční materiál umožňuje tvorbu statistik a pomáhá statistikům jak v rámci EU, tak mimo ni. Komise (Eurostat) vydala od poslední zprávy o uplatňování z roku 2016 následující příručky a pokyny: i) Příručku o sektoru environmentálního zboží a služeb[27] (2016); ii) Praktického průvodce o sektoru environmentálního zboží a služeb[28] (2016);

[25] https://circabc.europa.eu/ui/group/b01d2930-990e-44fb-9121-a9a6b00a1283/library/bfd9a826-38e7-4a02-b7d6-89064f903e51?p=1&n=10&sort=modified_DESC

[26] http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/ALL/?uri=CELEX:32013R0549

[27] https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-manuals-and-guidelines/-/KS-GQ-16-008

[28] https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-manuals-and-guidelines/-/KS-GQ-16-011

iii) Příručku o účtech výdajů na ochranu životního prostředí[29] (2017) a iv) Příručku o účtech materiálových toků na makroekonomické úrovni[30] (2018).

d) **Stanovení norem pro předávání údajů a zprávy o kvalitě.** V zájmu lepší účinnosti a robustnosti schválily členské státy a Komise (Eurostat) normy pro předávání údajů. Tyto normy jsou v souladu s globálními normami OSN, OECD a Komise (Eurostat), což umožňuje vytvářet globální databáze informací o životním prostředí. Zprávy o kvalitě vytvářené na základě programů Microsoft Word a Excel jsou také postupně nahrazovány zprávami, které nejsou vázány na proprietární software.

e) **Zachování klasifikací.** Komise (Eurostat) a členské státy udržují a zlepšují dvojí klasifikaci používanou pro přílohy IV a V: klasifikaci činností na ochranu životního prostředí a klasifikaci činností v oblasti hospodaření s přírodními zdroji. Tyto klasifikace se používají i mimo Evropu.

f) **Poskytování kompilačních nástrojů.** Komise (Eurostat) vytváří nástroje na sestavování účtů pro členské státy a další země. Například poskytuje nástroj IT nazvaný PEFA-Builder, který skládá účty fyzických energetických toků (příloha VI nařízení) na základě energetických statistik. Komise (Eurostat) také udržuje aktualizované seznamy (klasifikace) produktů a činností nutných k sestavení účtů. Komise (Eurostat) poskytuje nástroje pro výpočet stop, které měří globální dopady hospodářských subjektů (podniků, rodin, vlády) na životní prostředí při využívání přírodních zdrojů. Stopy jsou odvozeny z kombinace environmentálních hospodářských účtů s dalšími statistikami, jako jsou tabulky vstupů a výstupů.

g) **Zprostředkování kurzů odborné přípravy** v rámci evropského programu odborné statistické přípravy. Komise ročně organizuje přibližně pět kurzů týkajících se environmentálních hospodářských účtů. Materiály použité v minulých kurzech jsou uveřejněné na internetové stránce Střediska komunikačních a informačních zdrojů pro správní orgány, podniky a občany CIRCABC[31].

h) **Podpora výměny zkušeností mezi zeměmi.** Komise (Eurostat) pořádá dvě pracovní skupiny[32], které se setkávají každý rok, aby sdílely svoje zkušenosti, určily osvědčené postupy a koordinovaly zlepšení. Existují také pracovní skupiny, které se zabývají specifickými metodickými problémy a navrhují doporučení. Komise (Eurostat) se účastní mezinárodních iniciativ organizovaných OECD, Evropskou hospodářskou komisí OSN a OSN.

(5) ZÁVĚRY

Komise a členské státy nadále zlepšují evropské environmentální účty podle nařízení (EU) č. 691/2011, zejména prostřednictvím:

- posílení kvality a účelnosti údajů,
- lepší komunikace,
- vývoje dalších ukazatelů pro uspokojení potřeb uživatelů a

29 https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-manuals-and-guidelines/-/KS-GQ-17-004

30 https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-manuals-and-guidelines/-/KS-GQ-18-006

31 https://circabc.europa.eu/w/browse/6ade1ca8-6a06-44bd-bff0-498217d0ec05

32 Pracovní skupina environmentální účty a pracovní skupina měnové environmentální statistiky a účty.

- posouzení potřeby přizpůsobení evropských environmentálních účtů novým prioritám a oblastem.